

Houtconvenant is warm gedraaid

Ruim een jaar geleden ondertekenden 23 partijen (overheid, maatschappelijke organisaties en brancheverenigingen) het Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer. De partners willen duurzaam geproduceerd hout tot norm maken in Nederland in 2020. Om dat doel te bereiken, wordt er binnen de kaders van het convenant op meerdere fronten tegelijkertijd gewerkt. Wat is er in dat eerste jaar eigenlijk allemaal gedaan? En wat heeft het convenant in petto voor de komende jaren?

De druk op (gecertificeerd) tropisch hout is ongekend hoog.

CONVENANT BEVORDEREN DUURZAAM BOSBEHEER

Op 23 maart 2017 is het convenant ondertekend, met een looptijd tot 2020. Het is de opvolger van de Green Deal Bevorderen Duurzaam Bosbeheer (2013-2015). Het convenant heeft concrete doelstellingen geformuleerd:

1. Nader te onderzoeken in hoeverre de EUTR en de huidige certificeringsinitiatieven de IMVO-risico's in de gehele houtketen adresseren;
2. Acties te identificeren en ondernemen om de niet-afgedekte IMVO-risico's structureel te adresseren;
3. Acties te identificeren en ondernemen die de administratieve regels voor het gebruik van duurzaam geproduceerd hout vereenvoudigen;
4. Onderzoek te doen naar hoe het komt dat de business case¹ voor duurzaam bosbeheer vaak nog zwak is, en op grond van de uitkomsten een gezamenlijke inspanning te doen om de business case voor duurzaam bosbeheer te versterken;
5. De marktvraag naar duurzaam geproduceerd hout en FLEGT-hout² te vergroten en de ambitie waar te maken dat het gebruik van dit hout voor alle relevante betrokkenen een vanzelfsprekend uitgangspunt wordt in Nederland. Dit moet ertoe leiden dat in 2020:
 - a. 100% van het plaatmateriaal dat op de Nederlandse markt wordt gebracht duurzaam is geproduceerd en/of geïmporteerd met een FLEGT-vergunning waarbij geldt dat ten minste 90% duurzaam is;
 - b. 100% van het naaldhout dat op de Nederlandse markt wordt gebracht en gebruikt duurzaam geproduceerd is;
 - c. Ten minste 60% van het gematigd loofhout dat op de Nederlandse markt wordt gebracht en gebruikt duurzaam geproduceerd is;
 - d. Ten minste 95% van het tropisch loofhout dat op de Nederlandse markt wordt gebracht en gebruikt duurzaam is geproduceerd en/of geïmporteerd met een FLEGT-vergunning waarbij geldt dat ten minste 75% duurzaam is.

Voetnoten:

- (1) Met de business case duurzaam bosbeheer wordt bedoeld: het bevorderen van de financieel-economische haalbaarheid van duurzaam bosbeheer. Mensenrechten en arbeidsrechten vormen een integraal onderdeel van duurzaam bosbeheer;
- (2) Hout met FLEGT-vergunning wordt weliswaar door partijen niet helemaal beschouwd als duurzaam geproduceerd hout, maar het gebruik ervan wordt middels dit convenant wel gestimuleerd omdat het een belangrijke opstap is voor het bereiken van duurzaam bosbeheer in tropische landen.

Om duurzaam geproduceerd hout tot norm te maken, wordt er met behulp van meerdere invalshoeken aan de doelstelling gewerkt. Vier werkgroepen zijn bezig met de onderwerpen IMVO Risico's, Handelsketen, Marktvrage en Business Case van Duurzaam Bosbeheer. Nadat er vanuit al deze invalshoeken eerst een verdiepingsslag plaatsvond, is er geïnvesteerd in diverse onderzoeken.

Chain of Custody

Eén van de studies betreft de Chain of Custody-certificering. Dit onderzoek is artikel per artikel door de Chain of Custody-standaarden van PEFC en FSC gegaan en geeft een gedetailleerd beeld van zaken waar bedrijven moeite mee hebben voor wat betreft de Chain of Custody-certificering. Indien de aanbevelingen door FSC International en PEFC International overgenomen worden, zouden al deze kleine verbeteringen moeten leiden tot een groot verschil. Het vervolg zal bestaan uit een Risk Based Approach, die momenteel in samenwerking met FSC Nederland en PEFC Nederland wordt uitgewerkt. Bedrijven die hierin geïnteresseerd zijn kunnen zich melden bij de secretaris van het convenant.

Proefprojecten

Een ander onderzoek betrof het maken van een actuele analyse van de kansen en knelpunten voor duurzaam bosbeheer in een aantal tropische landen, te weten Myanmar, Suriname, Indonesië, Ghana en Kameroen. Op basis van de analyse en het bestaande netwerk van de partijen worden nu twee pilots uitgewerkt. Deze proefprojecten moeten in de komende jaren gaan bijdragen aan méér duurzaam beheerd bos.

"Juist vanwege de zuigende kracht vanuit Azië is de urgentie om de business case voor duurzaam bosbeheer te versterken misschien nog wel groter dan een paar jaar geleden", zegt Paul van den Heuvel, voorzitter van de stuurgroep van het convenant. De pilots moeten resulteren in meer duurzaam beheerd bos, maar met name ook in meer kubieke meters duurzaam geproduceerd hout die naar Nederland kunnen worden verscheept.

OESO

Vanuit politiek oogpunt is de convenant-aanpak met name gericht op verduurzaming van de keten op basis van de OESO-richtlijnen. Deze schrijven voor dat bedrijven de risico's in hun keten kennen en vervolgens Due Diligence toepassen om risico's te minimaliseren.

Ondernemingen in de houtbranche zijn bekend met het fenomeen Due Diligence als uitvloeisel van de Europese Houtverordening (EUTR). En waar in sommige sectoren nauwe-

lijks aandacht is voor duurzaamheid in de keten, is het houtvak al decennia lang bezig met het minimaliseren van risico's door gebruik te maken van certificeringsschema's voor duurzaam bosbeheer. Dit is echter ontstaan vanuit private initiatieven en niet op basis van de door de overheid gesteunde OESO-richtlijnen, want die waren er destijds nog niet.

De convenantpartners zijn een onderzoek gestart dat moet aangeven in hoeverre de certificeringsschema's de OESO-richtlijnen afdekken. Dit vormt de basis voor vervolgcities, waarbij de inzet is om niets nieuws naast FSC en PEFC te creëren en toch invulling te geven aan verdere verduurzaming van de keten.

Marktvrage stimuleren

Ook ging het laatste jaar veel aandacht uit naar vergroting van de marktvrage en hoe dit het beste te stimuleren is. Met diverse campagnes en activiteiten uit verschillende organisaties zijn hier al veel tijd en middelen in gaan zitten. VVNH-cijfers laten dit ook zien: in 2017 steeg het aandeel duurzaam geproduceerd hout (met duurzaamheidscertificaat) op de Nederlandse markt naar 91,9%. Ten opzichte van 2016 is dit een groei van 1,7%. Probos voert momenteel de marktmeting uit over de totale Nederlandse import; het rapport wordt later dit jaar gepubliceerd. Toch blijft het noodzakelijk om te werken aan de marktvrage naar duurzaam geproduceerd hout. Vanwege eerder genoemde actualiteiten, het prijsverschil en de beschikbaarheid is duurzaam geproduceerd hout helaas niet altijd vanzelfsprekend.

Omdat de overheid een belangrijke voorbeeldrol speelt en voor alle sectoren relevant is, wordt er binnen het convenant met name aandacht besteed aan de overheidsinkoper van de gemeente. Zo wordt gedacht aan het opzetten van een Challenge en Award vanuit het Convenant, waarin de gemeentelijke inkoopers uitgedaagd worden om zichzelf te controleren op het eigen inkoopproces. Hiervoor worden diverse tools ontwikkeld die het de overheidsinkoper makkelijker moeten maken om in de praktijk duurzaam hout in te kopen.

Door naar de uitvoeringsfase

Ondanks de jarenlange inspanning van diverse organisaties om het belang van duurzaam bosbeheer te verkondigen en de vrage naar duurzaam geproduceerd hout te vergroten, is duurzaam geproduceerd hout nog geen vanzelfsprekendheid geworden. De druk op (gecertificeerd) tropisch hout is ongekend hoog. Het principe van 'use it or lose it' is actueler dan ooit.

De doelstellingen van het convenant zijn daarmee zeer actueel en uitdagend. De convenantpartners zien dit ook in met elkaar en zijn gemotiveerd om hieraan te werken. Kortom, na ruim een jaar is het convenant warm gedraaid en groeit het door naar de uitvoeringsfase.

Alle informatie over het convenant is te vinden op de website www.bewustmethout.nl.

Auteur: Berdien van Overeem, secretaris Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer bij Stichting Bewust met Hout ■

23 PARTIJEN

Het Convenant Bevorderen Duurzaam Bosbeheer is een initiatief van de verenigde houtondernemingen (VVNH) en timmerindustrie (NBvT).

Het betreft een samenwerkingsverband van 23 partijen: overheid (vertegenwoordigd door ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), IDH, FNV, CNV, Tropenbos, IUCN, Both Ends, NCIV (Nederlands Centrum voor Inheemse Volken), VVNH, NBvT, CBM, Aedes, Bouwend Nederland, AFNL, NVB-Bouw, INRetail, Hibin, NATA, KNBV, Tuinbranche, EPV, Dutch-Man en SHR.

FSC en PEFC ondersteunen het convenant en ondertekenden een adhesieverklaring.